

Математика

PISAга багытталган тест

6-класс

<p>Он жактагы текстти окугула.</p> <p>1-тапшырма.</p> <p>Акыркы жылдары климатта чоң өзгөрүүлөр болуп жаткандыгына байланыштуу, көл бууланып, жылдан жылга азайып жаткандыгы байкалып жатат.</p> <p>Кийинки жаңы маалыматтар боюнча азыркы мезгилде Ысык-Көлдүн тереңдиги – 668м.</p> <p>Эгерде башка көлдөрдүн тереңдигин өзгөргөн жок деп эсептесек, анда аныкталган жаңы маалымат боюнча Ысык-Көлдүн тереңдиги дагы деле ошол орунду ээлейби?</p> <p><i>Бир туура жоопту тандагыла:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Ооба ☐ Жок <p>Жообун түшүндүрүү менен жазгыла:</p>	<p style="text-align: center;">Ысык-Көл</p> <div style="display: flex; justify-content: space-between; align-items: flex-start;"> <div style="width: 80%;"> <p>Ысык-Көл Кыргызстандын бермети. Аты айтып тургандай эле, чындыгында ал көл туздуу болгондугуна байланыштуу кышында тоңбойт. Ысык-Көл деңиз деңгээлинен 1608 м бийиктикте жайгашкан жана дүйнөдөгү көлдөрдүн тереңдиги боюнча жетинчи орунда турат. Төмөнкү таблицادا көлдөрдүн тереңдиги жана ээлеген орду көрсөтүлгөн.</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse; margin-top: 10px;"> <thead> <tr> <th style="width: 5%;"></th> <th style="width: 70%;">Аталышы</th> <th style="width: 25%;">Эң терең жери (м)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>1</td><td>Байкал</td><td>1642</td></tr> <tr><td>2</td><td>Танганьика</td><td>1470</td></tr> <tr><td>3</td><td>Восток</td><td>1200</td></tr> <tr><td>4</td><td>Каспий деңизи</td><td>1025</td></tr> <tr><td>5</td><td>Сан-Мартин</td><td>836</td></tr> <tr><td>6</td><td>Ньяса</td><td>706</td></tr> <tr><td>7</td><td>Ысык-Көл</td><td>702</td></tr> <tr><td>8</td><td>Чоң эрксиз көл (Большое невольничье озеро)</td><td>614</td></tr> </tbody> </table> </div> <div style="width: 15%; text-align: center;"> </div> </div>		Аталышы	Эң терең жери (м)	1	Байкал	1642	2	Танганьика	1470	3	Восток	1200	4	Каспий деңизи	1025	5	Сан-Мартин	836	6	Ньяса	706	7	Ысык-Көл	702	8	Чоң эрксиз көл (Большое невольничье озеро)	614
	Аталышы	Эң терең жери (м)																										
1	Байкал	1642																										
2	Танганьика	1470																										
3	Восток	1200																										
4	Каспий деңизи	1025																										
5	Сан-Мартин	836																										
6	Ньяса	706																										
7	Ысык-Көл	702																										
8	Чоң эрксиз көл (Большое невольничье озеро)	614																										
<p style="text-align: center;">Тапшырманын мүнөздөмөсү:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Баалоонун мазмундук чөйрөсү: сан • Баалоонун компетенттүүлүк чөйрөсү: туюндуруу • Контекст: билим берүүчүлүк • Деңгээли: орточо • Жооптун форматы: кыска жооп берүү • Баалоо объектиси: таблица түрүндө берилген маалыматтар менен иштеп, чечмелөө • Максималдуу балл – 2 балл • Текшерүү ыкмасы - компьютердик 	<p style="text-align: center;">Система оценивания</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="width: 15%;">Балл</th> <th>Критерийдин мазмуну</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="text-align: center;">2</td> <td>“Жок” деген жооп берилсе жана төмөнкүдөй түшүндүрүүлөр жүргүзлсө: 706>668>614 706>702>614</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">1</td> <td>“Жок” деген жооп берилсе, түшүндүрмөсү толук эмес болсо же чыгаруудан бир ката кетсе</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">0</td> <td>«Ооба» деген жооп берилсе же жооп жок болсо</td> </tr> </tbody> </table>	Балл	Критерийдин мазмуну	2	“Жок” деген жооп берилсе жана төмөнкүдөй түшүндүрүүлөр жүргүзлсө: 706>668>614 706>702>614	1	“Жок” деген жооп берилсе, түшүндүрмөсү толук эмес болсо же чыгаруудан бир ката кетсе	0	«Ооба» деген жооп берилсе же жооп жок болсо																			
Балл	Критерийдин мазмуну																											
2	“Жок” деген жооп берилсе жана төмөнкүдөй түшүндүрүүлөр жүргүзлсө: 706>668>614 706>702>614																											
1	“Жок” деген жооп берилсе, түшүндүрмөсү толук эмес болсо же чыгаруудан бир ката кетсе																											
0	«Ооба» деген жооп берилсе же жооп жок болсо																											

Оң жактагы текстти окугула.

2-тапшырма.

Теплоходго түшүп, сейилдеп келген туристтин ой жүгүртүүсү туурабы?

Бир туура жоопту тандагыла:

- Туура
- Туура эмес

Жообун чыгарылышы менен жазгыла:

Теплоход

Кыргызстандыктардын эң жакшы көргөн эс алуу жерлеринин бири Ысык-Көл. Андан сырткары көлгө жыл сайын КМШ мамлекеттерининен жана башка дүйнө элдеринен эс алуучулар келип, эс алышат.

Эс алуу учурунда Ысык-Көл үстүндө сүзүп жүргөн теплоходго түшүп көңүл ачышат, күч топтошот, энергия алышат.

Ошондой эс алуу күндөрүнүн биринде, туристтердин тобуна 5000 сомго теплоходго түшүп, сейилдеп келүүнү сунуш кылышты. Теплоход туристтердин тобун салып алып, 20 км/саат ылдамдык менен 1,5 саат сүздү, андан кийин ылдамдыгын 5 км/саатка чоңойтуп, дагы сүзүп жүрдү. Теплоход бардыгы 4,5 саат сүзүп жүрүп келип токтоду.

Туристтердин ичинен бирөөсү: “Демек, 1 км теплоходдо сейилдөө, болжол менен 50 сом турат экен” – деп ой жүгүрттү.

Тапшырманын мүнөздөмөсү:

- Баалоонун мазмундук чөйрөсү: өзгөрүүлөр жана көз карандылыктар
- Баалоонун компетенттүүлүк чөйрөсү: туюндуруу
- Контекст: коомдук
- Деңгээли: жогорку
- Жооптун форматы: бир туура жоопту тандоо
- Баалоо объектиси: рационалдык сандар менен амалдарды аткаруу
- Максималдуу балл – 2 балл
- Текшерүү ыкмасы - эксперттик

Баалоо системасы:

Балл	Критерийдин мазмуну
2	Жооп: “Туура” деп берилген, төмөндөгүдөй чыгарылыштары менен: $1,5 \times 20 + 3 \times 25 = 105$ $5000 : 105 = 47,6190476$ $47,6190476 \approx 50$
1	Жооп: “Туура” деп берилген, бирок чыгарылышы толук эмес же эсептөөдөн бир ката кетсе
0	“Туура эмес” деген жооп тандалса же жооп жок болсо

Оң жактагы текстти окугула.

3-тапшырма.

Бул үй-бүлөгө 3000 сом теплоходдо сейилдеп келүүсүнө жетеби?

Бир туура жоопту тандагыла:

- А) Жетет, $1000 \times 2 + 700$
- Б) Жетпейт, $1000 \times 2 + 700 \times 2$
- В) Жетет, $(1000 + 700) \times 2$
- Г) Жетет, $1000 + 700 \times 2$

«Алыкул» теплоходунда сейилдөөнүн баалары

Категория	Баасы, сом
Чоңдор	1000
5 жашка чейинки балдар	Бекер
5 жаштан 10 жашка чейинки балдар	700
Туулган күн ээлери	Бекер

Төрт кишиден турган үй-бүлө: атасы, апасы, 9 жаштагы кызы жана 5 жаштагы баласы, кызынын туулган күнүндө, «Алыкул» теплоходунда түшүп, сейилдеп келүүнү чечишти.

Тапшырманын мүнөздөмөсү:

- Баалоонун мазмундук чөйрөсү: сан
- Баалоонун компетенттүүлүк чөйрөсү: колдонуу
- Контекст: жеке
- Деңгээли: орточо
- Жооптун форматы: бир туура жоопту тандоо
- Баалоо объектиси: маалымат менен иштөө, натуралдык сандар менен эсептөөлөрдү жүргүзүү
- Максималдуу балл – 1 балл
- Текшерүү ыкмасы - компьютердик

Система оценивания

Балл	Содержание критерия
1	Тандалган жооп: А) Жетет, $1000 \times 2 + 700$
0	Башка жооп же жооп жок болсо

Он жактагы текстти окугула.

4-тапшырма.

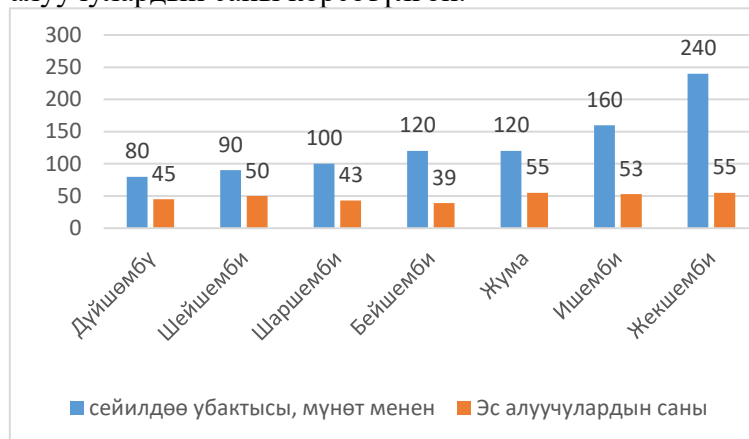
Тексттин алдында түзүлгөн диаграмманы карап чыккыла жана бир нече туура ырастоолорду тандагыла:

- А) Жекшембиде дүйшөмбүгө караганда сейилдөө убактысы 3 эсе көп болду.
- Б) Шаршембиде эс алуучулардын саны бир жумадагы башка күндөрдүн баарынан аз болду.
- В) Дүйшөмбүдөн жекшембиге чейин теплоходдо сейилдөөчүлөрдүн саны азайып кетти.
- Г) Бир жума ичинде теплоходдо сейилдөөнүн убактысы акырындап көбөйүп жатты.

Теплоход «Алыкул»

“Алыкул” теплоходуна түшүп алып сейилдөө 1 саат 20 мүнөттү түзөт. Бирок эс алуучулардын суроосу боюнча ар күн сайын сейилдөө убактысы көбөйүп жатты.

Төмөн жакта бир жума ичинде “Алыкул” теплоходунда сейилдөөнүн убактысы жана эс алуучулардын саны көрсөтүлгөн.

Тапшырманын мүнөздөмөсү:

- Баалоонун мазмундук чөйрөсү: белгисиздик жана маалыматтар
- Баалоонун компетенттүүлүк чөйрөсү: чечмелөө
- Контекст: коомдук
- Деңгээли: төмөнкү
- Жооптун форматы: бир нече туура жоопту тандоо
- Баалоо объектиси: диаграмманы окуу жана чечмелөө жүргүзүү
- Максималдуу балл – 2 балл
- Текшерүү ыкмасы - компьютердик

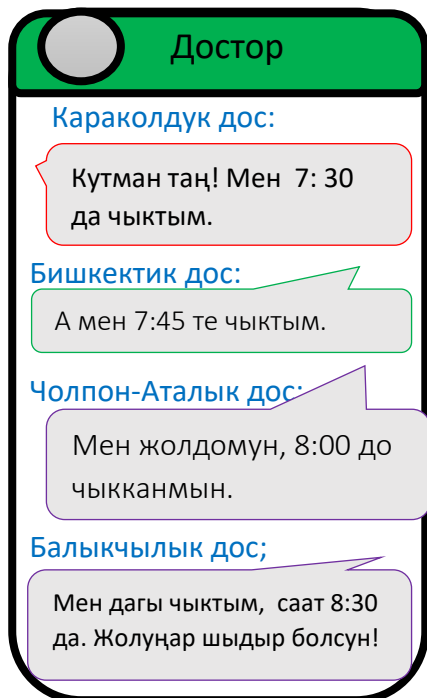
Баалоо системасы:

Балл	Критерийдин мазмуну
2	А) Жекшембиде дүйшөмбүгө караганда сейилдөө убактысы 3 эсе көп болду. жана Г) Бир жума ичинде теплоходдо сейилдөөнүн убактысы акырындап көбөйүп жатты.
1	А) Жекшембиде дүйшөмбүгө караганда сейилдөө убактысы 3 эсе көп болду; же Г) Бир жума ичинде теплоходдо сейилдөөнүн убактысы акырындап көбөйүп жатты.
0	Башка жооп же жооп жок болсо

Оң жактагы тексти окугула.

5-тапшырма.

Жазылган Whatsapp чатты карап туруп, кайсы дос белгиленген убакыттан кечикпей келерин белгилеп чыккыла.

Бир нече туура жоопту тандагыла:

- А) Балыкчылык дос
- Б) Чолпон –Аталык дос
- В) Караколдук дос
- Г) Бишкектик дос

“Жомок” каньону

Жомок каньону

Ысык-Көлдүн түштүк жээгинде жайгашкан кичинекей капчыгай. Кызыл чополуу коксулар менен ал жомоктогудай кооз болуп

көрүнөт. Ал капчыгай Тосор айылына жакын, Балыкчы шаарынан 120 км, Бишкек шаарынан болжол менен 270 км, Чолпон-Ата шаарынан 240 км, ал эми Каракол шаарынан 220 км алыстыкта жайгашкан.

Алтынчы күнү ошол “Жомок” каньонуна Балыкчыда, Бишкекте, Чолпон-Атада жана Караколдо жашаган достор барып келүүнү чечишти. Алар өздөрүнүн машиналарын орточо 100 км/саат ылдамдык менен айдап, эртең мененки саат 10:00 до каньондо жолугушарын сүйлөшүштү.

Сүйлөшүлгөндөй эле алар алтынчы күнү эртең менен жашаган жерлеринен чыгышты. Whatsapp чат аркылуу алар саат канчада үйлөрүнөн чыккандарын жана ар бири орточо 100 км/саат ылдамдык менен жол жүрүп келерин билдирип жазып коюшту.

Тапшырманын мүнөздөмөсү:

- Баалоонун мазмундук чөйрөсү: өзгөрүүлөр жана көз карандылыктар
- Баалоонун компетенттүүлүк чөйрөсү: туюндуруу
- Контекст: жеке жашоо
- Деңгээли: жогорку
- Жооптун форматы: бир нече туура жоопту тандоо
- Баалоо объектиси: текст менен берилген маалымат боюнча иштөө, рационалдык сандар менен эсептөөлөрдү жүргүзүү.
- Максималдуу балл – 2 балл
- Текшерүү ыкмасы - компьютердик

Баалоо системасы:

Балл	Критерийдин мазмуну
2	А) Каракол жана Г) Балыкчылык достор
1	А) Караколдук же Г) Балыкчылык дос болсо
0	Башка жооп же жооп жок болсо

Он жактагы текстти окугула.

6-тапшырма.

Суроого жооп берүү үчүн таблицадагы ар бир ырастоо үчүн “Туура” же “Туура эмес” деген варианттарды белгилегиле.

Ырастоолор	Туура	Туура эмес
1) Ысык-Көлдө кышында аябай суук, жайында салкын болот.		
2) Кыш айларында декабрдан февралга чейин айлардын орточо температурасы акырындап төмөндөйт.		
3) Февраль айында орточо температура январга караганда 1 ⁰ C га жогорулады.		
4) Июль айындагы орточо температура башка айлардын орточо температурасынан жогору.		
5) Жайында көл жээгинде күнгө күйүп, күндөн керектүү “витаминдерди” толук алууга мүмкүн.		

Ысык-Көлдүн климаты

География сабагында “Ысык-Көлдүн климаты” деген жаңы тема өтүлдү.

Ысык-

Көл өрөөндүн климатын жумшартып турат. Кайсы мезгил

болбосун эс алууга абдан ыңгайлуу. Ысык-Көлдүн климаты деңиздикине окшош келет. Көл жээгинин климаты мелүүн, кышында жылуу, жайында салкын болот. Декабрдагы орточо температура 0⁰ тун тегерегиде -3⁰ C, январда -5⁰C, февралда -4⁰C. Ал эми жайында күндүз июнь айында орточо +19⁰C, июлда 21,6⁰C, августа +20⁰C болуп турат. Аябай мээ кайнаткан ысык күндөр жокко эсе. Ошол эле учурда күнгө күйүп, энергия алып, күндөн “витаминдерди” алууга эң жакшы күндөр көп болот.

Ушул тема боюнча мугалим балдарга түшүнүгү боюнча ырастоолорду жазып келгиле деген тапшырма берди. Сол жакта окуучулар жазган ырастоолордун бирөөсү көрсөтүлгөн.

Тапшырманын мүнөздөмөсү:

- Баалоонун мазмундук чөйрөсү: белгисиздик жана маалыматтар
- Баалоонун компетенттүүлүк чөйрөсү: чечмелөө
- Контекст: илимий
- Деңгээли: төмөнкү
- Жооптун форматы: бир нече жоопту тандоо
- Баалоо объектиси: текст менен берилген маалымат боюнча иштөө, рационалдык сандар менен эсептөөлөрдү жүргүзүү, салыштыруу
- Максималдуу балл – 2 балл
- Текшерүү ыкмасы - компьютердик

Баалоо системасы:

Балл	Критерийдин мазмуну
2	Жооп: 1) туура эмес 2) туура эмес 3) туура 4) туура 5) туура
1	Каалаган 4 жооп туура белгиленген, бирөөсү туура эмес белгиленген болсо
0	Башка жооп же жооп жок болсо